

**การพัฒนาทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายด้วยวิธีการ IRAC
และการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคเพื่อการประเมินผล
การเขียนตอบของนักศึกษากฎหมายชั้นปีที่ 1 ในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย***
**DEVELOPING LEGAL EXAM ANSWERING SKILLS USING THE IRAC METHOD AND
CREATING RUBRIC SCORING FOR EVALUATING OF WRITING RESPONSES OF
FIRST-YEAR LAW STUDENTS IN GENERAL PRINCIPLE OF LAW**

สุธี อังศุชัยกิจ

Sutee Angsuchaikit

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ราชบุรี ประเทศไทย

Faculty of Law, Muban Chombueng Rajabhat University, Ratchaburi, Thailand

Corresponding author E-mail: suthiang@mcru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนตอบของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ลงเรียนในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 2) เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา โดยใช้วิธีการ IRAC เพื่อเสริมสร้างการเขียนตอบอย่างเป็นระบบ และ 3) เพื่อวิเคราะห์และศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนตอบของนักศึกษา และนำมาสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคในการประเมินและให้คะแนนการเขียนตอบโดยวิธีการ IRAC กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่ลงเรียนในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 32 คน พื้นที่วิจัย คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จังหวัดราชบุรี เครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย แบบทดสอบกฎหมาย และเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้วิธีการทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรมการเขียนตอบเพื่อประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย ข้อมูลถูกวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างยังขาดทักษะในการเขียนตอบ ซึ่งสามารถจำแนกข้อบกพร่องได้ทั้งสิ้น จำนวน 12 รายการ 2) การใช้วิธี IRAC ช่วยเพิ่มทักษะการเขียนตอบข้อสอบอย่างเป็นระบบ และสามารถพัฒนาการประยุกต์ใช้กฎหมายของนักศึกษาได้ 3) ข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา สามารถนำมาสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคโดยแบ่งเป็น 4 ประเด็นการประเมิน ดังนี้ 1) การระบุประเด็นปัญหาทางกฎหมาย (2 คะแนน) 2) การระบุหลักกฎหมายที่ใช้ (2 คะแนน) 3) การประยุกต์ใช้หลักกฎหมาย (4 คะแนน) และ 4) การสรุปผล (2 คะแนน)

คำสำคัญ: การเขียนตอบข้อสอบ, ทักษะการเขียน, วิธีการ IRAC, รูบริค, กฎหมายทั่วไป

Abstract

This study employed a mixed-methods research approach with the following objectives:
1) To examine deficiencies in the legal exam writing skills of first-year law students enrolled in the

* Received January 10, 2025; Revised February 21, 2025; Accepted February 24, 2025

General Principle of Law course during the first semester of the 2024 academic year at Muban Chombueng Rajabhat University, 2) Develop law exam writing skills among students using the IRAC method to enhance systematic law exam writing, and 3) To analyze writing deficiencies and develop a rubric scoring system for evaluating IRAC-based legal exam responses. The study's sample consisted of 32 first-year law students enrolled in the General Principle of Law course in the first semester of the 2024 academic year. The research was conducted at Muban Chombueng Rajabhat University, Ratchaburi Province. The research instruments included legal examination tests and rubric scoring. Data was collected using pre- and post-training assessments to evaluate students' progress in writing legal exam answers. Data were analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, and mean. The research findings revealed that: 1) the sample group lacked systematic writing skills in legal exam responses, with 12 specific deficiencies identified; 2) The use of the IRAC method enhances systematic legal exam writing skills and improves students' ability to apply legal principles.; and 3) the identified writing deficiencies were instrumental in developing a rubric scoring system for evaluating legal exam responses. This can be used to create a scoring rubric divided into 4 assessment points as follows: 1) Identification of legal issues (2 points) 2) Identification of rules used (2 points) 3) Application Principles of law (4 points) and 4) Conclusions (2 points).
Keywords: Writing Exam Answers, Writing Skills, IRAC Method, Rubric Scoring, General Principle of Law

บทนำ

การศึกษากฎหมายในระดับอุดมศึกษาเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพด้านกฎหมาย โดยเฉพาะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย ถือเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักศึกษาสามารถแสดงศักยภาพด้านการวิเคราะห์ การประยุกต์ใช้กฎหมาย และการนำเสนอคำตอบอย่างเป็นระบบ ซึ่งในการตอบข้อสอบกฎหมาย การวิเคราะห์เพื่อจับประเด็นกฎหมายถือเป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เพราะหากท่องจำตัวบทได้ แต่ไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าคำถามต้องการให้ตอบในประเด็นใด ย่อมเป็นการตอบที่ไม่ตรงกับประเด็นคำถาม การเขียนตอบข้อสอบกฎหมายจึงเป็นการเขียนตอบที่ต้องผสมผสานระหว่างการตอบอย่างเป็นระบบและต้องถูกต้องตามประเด็นคำถาม (เกียรติยศ ศักดิ์แสง, 2560) ส่งผลให้เกิดปัญหาในช่วงขณะเรียน คือ โอกาสประสบความสำเร็จตั้งแต่ในระดับปริญญาตรีในการทำคะแนนเขียนตอบให้อยู่ในระดับดีถึงดีมากเป็นไปได้ยาก และในระดับเลวร้ายนักศึกษาอาจย้ายสาขาเรียนเพราะรู้สึกว่าการเขียนตอบเป็นเรื่องที่ยากเกินไปสำหรับตนเอง ส่วนปัญหาในอนาคตเนื่องจากในประเทศไทยการสมัครสอบในวิชาชีพสายกฎหมายอาทิ ทนายความ อัยการ ผู้พิพากษา ยังคงยึดหลักในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายในการวัดผล ทำให้ทักษะในการเขียนตอบจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่นักศึกษากฎหมายทุกคนพึงมี ปัจจุบันการเรียนการสอนด้านกฎหมายมุ่งเน้นให้นักศึกษามีทักษะในการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงและสามารถประยุกต์ใช้หลักกฎหมายได้อย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำงานในวิชาชีพกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งอยู่ในช่วงกำลังปรับตัวเข้าสู่การเป็นนักศึกษากฎหมายอย่างเต็มตัว โดยนักศึกษาส่วนใหญ่ยังคงประสบปัญหาในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย เนื่องจากความซับซ้อนของการวิเคราะห์ปัญหาข้อสอบกฎหมาย และยังขาดทักษะในการเรียบเรียงความคิด และใช้เหตุผลทางกฎหมาย (ปิ่นหยก ศาสน์ประดิษฐ์, 2563ข) ซึ่งบางครั้งนักศึกษาไม่สามารถระบุข้อเท็จจริงหรือประเด็นปัญหาที่คำถามต้องการได้ ทำให้ใส่ข้อเท็จจริงในข้อสอบลงมาทั้งหมด (ปิ่นหยก ศาสน์ประดิษฐ์, 2563ก) และกลายเป็นการตอบแบบลอกคำถามแล้วตอบ ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับปัญหาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่

ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย หนึ่งในปัญหาที่สำคัญ คือ การขาดความสามารถในการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมายและการจัดลำดับความคิดอย่างเป็นระบบ นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถนำหลักการกฎหมายไปประยุกต์ใช้กับกรณีศึกษาได้อย่างเหมาะสม อีกทั้งยังมีปัญหาในด้านการเขียนคำตอบที่ไม่ชัดเจน และ วินิจฉัยประเด็นปัญหาในแบบทดสอบคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ซึ่งตามหลักการของ IRAC (Issue, Rule, Application, Conclusion) ถือเป็นวิธีการที่สามารถช่วยให้นักศึกษากฎหมายเข้าใจในประเด็นปัญหาที่ต้องการใช้ตัวบทกฎหมายในการแก้ปัญหาได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย เนื่องจากหลักการดังกล่าวช่วยฝึกให้นักศึกษาวิเคราะห์ว่า 1) คำถามให้มา มีประเด็นปัญหาที่ต้องวินิจฉัยในเรื่องใด (Issue) 2) ในการวินิจฉัยประเด็นปัญหาดังกล่าวต้องใช้หลักกฎหมายใดมาประกอบในการวินิจฉัย (Rule) 3) เมื่อกำหนดประเด็นปัญหาและหลักกฎหมายที่ใช้ในการวินิจฉัยได้แล้ว จะนำหลักกฎหมายมาปรับใช้ในการเขียนตอบประเด็นปัญหาในหาในการเขียนตอบได้อย่างไร (Application) และ 4) การเขียนสรุปการตอบให้กระชับและได้ใจความ (Conclusion) ทำให้การศึกษาเชิงลึกในเรื่องนี้จึงน่าสนใจเป็นอย่างมาก โดยพบงานวิจัยที่ชี้ให้เห็นว่าการเขียนตอบแบบ IRAC มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักศึกษา (Arifin, R. et al., 2019) อีกทั้งยังมีงานวิจัยที่สนับสนุนว่า การประเมินผลการเขียนตอบที่ครอบคลุมและเป็นระบบช่วยให้นักศึกษาพัฒนาทักษะในการเชื่อมโยงข้อเท็จจริงกับหลักกฎหมาย (O'Brien, M. & Littrich, J., 2008) อย่างไรก็ตาม ยังมีช่องว่างในการศึกษาที่เกี่ยวกับการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจนและสอดคล้องกับการวิเคราะห์ตามองค์ประกอบของ IRAC ทำให้การวัดประเมินผลเพื่อแก้ไขปัญหาในการเขียนตอบยังไม่สามารถนำมาพัฒนาการเขียนตอบของนักศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม ต่อมาเมื่อมีการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีคโดยนำปัญหาในการเขียนตอบของนักศึกษาในกลุ่มเป้าหมายมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาเป็นเกณฑ์การให้คะแนน เพื่อวัดประเมินผลการเขียนตอบเป็นรายประเด็น ส่งผลให้นักศึกษาปรับปรุงทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทำให้นักศึกษาเข้าใจถึงปัญหาในการเขียนตอบของตนเอง และสามารถวัดระดับการพัฒนาได้อย่างเห็นผลเป็นรูปธรรม

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายโดยใช้วิธีการ IRAC ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษากฎหมาย แต่ยังคงพบปัญหาหลักของการใช้วิธีการ IRAC คือ การขาดกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่ชัดเจน ทำให้การประเมินผลการเขียนตอบยังไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเป็นรูปธรรม จึงมีการแก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีคในรายองค์ประกอบ IRAC โดยจากการศึกษาวิจัยดังกล่าวคาดว่า นักศึกษาจะมีแนวทางที่ชัดเจนในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย สามารถวัดและประเมินผลการพัฒนาทักษะการเขียนตอบได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งผลให้นักศึกษาเข้าใจข้อผิดพลาดของตนเอง และสามารถปรับปรุงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยระบบการให้คะแนนที่ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้การเรียนการสอนด้านกฎหมายมีมาตรฐานมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ลงทะเบียนในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567
2. เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา โดยใช้วิธีการ IRAC เพื่อเสริมสร้างการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายอย่างเป็นระบบ
3. เพื่อวิเคราะห์และศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา และนำมาสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีคในการประเมินและให้คะแนนการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายโดยวิธีการ IRAC

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมวิธี พื้นที่วิจัย คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ตำบลจอมบึง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีเฉพาะเจาะจง คือ นักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาหลักทั่วไป แห่งกฎหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 32 คน มีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ศึกษาข้อมูลทฤษฎีและแนวทางการใช้วิธีการ IRAC (Issue, Rule, Application, Conclusion) เพื่อการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย พัฒนาแบบทดสอบข้อสอบกฎหมายที่ใช้ในการทดลอง เพื่อประเมินทักษะการเขียนตอบข้อสอบเบื้องต้นของนักศึกษา สร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคเบื้องต้นสำหรับใช้วัดและให้คะแนนการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย เนื่องจากวิธีการ IRAC มีรากฐานมาจากแนวคิดเกี่ยวกับ หลักการให้เหตุผลทางกฎหมาย ซึ่งได้รับอิทธิพลจากวิธีการพิจารณาคดีของศาลในระบบจารีตประเพณี โดยหลักการนี้ถูกนำมาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนวิชากฎหมาย ซึ่งเน้นให้นักศึกษาเรียนรู้จากคำพิพากษา และฝึกวิเคราะห์ข้อเท็จจริงกับหลักกฎหมาย (Stockmeyer, N. O., 2021)

ขั้นตอนที่ 2 เก็บรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

จัดให้นักศึกษาทำข้อสอบกฎหมายเบื้องต้นโดยยังไม่แนะนำการใช้วิธีการ IRAC เพื่อให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา เก็บรวบรวมผลการเขียนตอบข้อสอบ ทำการวิเคราะห์การเขียนตอบข้อสอบเพื่อสรุปประเด็นสำคัญและข้อบกพร่องที่พบ เพื่อใช้ในการพัฒนาเนื้อหาสำหรับการฝึกทักษะในขั้นตอนถัดไป และนำไปพัฒนาเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค เพื่อให้เหมาะสมกับการประเมินทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายโดยใช้วิธีการ IRAC

ขั้นตอนที่ 3 การฝึกทักษะการเขียนตอบข้อสอบด้วยวิธีการ IRAC

จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการควบคู่ไปกับการเรียนในชั้นเรียนให้กับนักศึกษาเกี่ยวกับการใช้วิธีการ IRAC เพื่อการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย โดยอธิบายและให้ตัวอย่างการใช้ IRAC ในการวิเคราะห์และเขียนตอบข้อสอบ

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการเขียนตอบข้อสอบหลังการฝึกทักษะ

ให้นักศึกษาทำข้อสอบกฎหมายอีกครั้งหลังจากการฝึกทักษะการเขียนตอบด้วยวิธีการ IRAC ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคที่ปรับปรุงและพัฒนาให้ละเอียดขึ้นในการประเมินผลการเขียนตอบของนักศึกษา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำไปเปรียบเทียบกับผลการเขียนตอบข้อสอบก่อนการฝึกทักษะ และอธิบายคะแนนที่ได้ตามเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคในแต่ละครั้งเพื่อให้นักศึกษาสามารถปรับปรุงทักษะรายด้านได้อย่างถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ผลและสรุปผลการวิจัย

เปรียบเทียบผลการเขียนตอบข้อสอบของนักศึกษาก่อนและหลังการฝึกทักษะการใช้วิธีการ IRAC เพื่อประเมินประสิทธิภาพของการฝึกอบรม วิเคราะห์พัฒนาการของนักศึกษาในแต่ละองค์ประกอบของการเขียนตอบข้อสอบ และตรวจสอบว่ามีการปรับปรุงในด้านใดบ้างหลังการฝึกทักษะ สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพของวิธีการ IRAC และความเหมาะสมของเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคที่พัฒนาขึ้นสำหรับการประเมินทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 ศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ปี 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ลงทะเบียนในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

พบว่า การเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ลงเรียนในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 32 คน จากการเก็บข้อมูล การทำข้อสอบกฎหมายเบื้องต้นในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ในขั้นตอนการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายที่ยัง ไม่แนะนำให้นักศึกษาใช้วิธีการ IRAC ในการเขียนตอบ จำนวน 32 ชุด พบข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบ กฎหมายแบ่งเป็น 12 รายการ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย

ประเภทของข้อบกพร่อง	ตัวอย่างลักษณะที่เกิดขึ้น
จำตัวบทไม่ได้	- ไม่เขียนเลขมาตรา และไม่เขียนหลักกฎหมายในมาตรานั้น ๆ - เขียนเลขมาตรา แต่ไม่ใส่หลักกฎหมายในมาตรานั้น ๆ
จำตัวบทได้แต่นำมาวินิจฉัยเข้ากับ ปัญหาอาทธรณ์ไม่ได้	วางตัวบทมาตรา 15 แต่อธิบายว่าทารกยอมเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของบิดา และมารดา เพราะมีการสมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมาย
อ่านคำถามแล้วไม่สามารถกำหนด ประเด็นปัญหาที่โจทย์ต้องการถามได้	คำถามถามเรื่องสภาพบุคคลของทารก แต่ตอบในประเด็นเรื่องบิดามารดาสมรสกัน โดยชอบด้วยกฎหมาย บุตรยอมเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของบิดามารดา
เขียนตอบคำถามไม่ครบทุกประเด็น คำถาม	คำถามถามประเด็นเรื่องสภาพบุคคลของทารกเมื่อคลอดออกมา และสิทธิในการรับ มรดกของทารกในกรณีมารดา แต่ตอบเฉพาะเรื่องสิทธิในการรับมรดกของทารกใน กรณีมารดา แต่ไม่ได้ตอบว่าทารกมีสภาพบุคคลหรือไม่เมื่อคลอดออกมาแล้ว
การเลือกใช้ตัวบทกฎหมายที่ไม่ตรงกับ กรณีสถานการณ์ที่เกิดขึ้น	คำถามถามประเด็นเรื่องสภาพบุคคลของทารกเมื่อคลอดออกมา และสิทธิในการรับ มรดกของทารกในกรณีมารดา แต่ไปใช้มาตรา 1599, 1603, 1629 ในการตอบ คำถาม
เลือกใช้ตัวบทกฎหมายได้ตรงกับกรณี ปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ปรับใช้กฎหมายผิดไป จากเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ	วางตัวบทมาตรา 15 แต่อธิบายว่าทารกคลอดออกมาแล้วหายใจหนึ่งครั้งจากนั้นจึง เสียชีวิตลง ย่อมไม่มีสภาพบุคคล
การเขียนตอบที่ไม่เป็นระบบ ขาดการจัดลำดับเนื้อหา ทำให้ยากต่อการอ่านและทำความเข้าใจ ในคำตอบ	- เขียนเนื้อหาในคำถามสั้น ๆ แล้วเขียนว่าเป็นไปตามมาตรา 15 โดยไม่อธิบายอะไร เพิ่มเติม เช่น ทารกเมื่อคลอดออกมาแล้ว เป็นไปตามมาตรา 15 - เขียนตอบโดยไม่มีการกำหนดประเด็นการวินิจฉัย อธิบายตามที่ตนเองคิดได้ใน ขณะนั้น เช่น เขียนถึงเรื่องการคลอดของทารกว่าการคลอดมีลักษณะ จากนั้นก็ อธิบายต่อเรื่องการตายโดยผลของกฎหมาย แล้วสรุปว่าทารกไม่มีสภาพบุคคล
เขียนตอบสั้นลวกโจทยแล้วฟันธงว่าผิด หรือไม่ผิด	เขียนคำถามเข้ามาอีกรอบแล้วตอบว่าทารกเมื่อคลอดออกมาแล้วมีสภาพบุคคล
เขียนตอบยาวแต่ไม่เข้าประเด็นคำถาม	เขียนอธิบายเนื้อหาที่เคยเรียนในชั้นเรียน เช่น ทารกถ้าคลอดออกมาแล้วทั้งตัว และมดการหายใจหัวใจเต้น ถือว่าคลอดแล้วอยู่รอดเป็นทารก แต่ถ้าคลอดมาแล้วไม่ หายใจถือว่าไม่อยู่รอดเป็นทารก แต่ไม่เขียนตอบว่าตามคำถามทารกมีสภาพบุคคล หรือไม่
เขียนตอบแบบไม่ฟันธงในคำตอบ เช่น อาจจะผิด อาจจะไม่ผิด เป็นต้น	เขียนตอบว่าถ้าคลอดมาแล้วไม่หายใจก็ไม่มีสภาพบุคคล แต่ถ้าหายใจก็มีสภาพ บุคคล แต่ไม่ตอบว่ากรณีคลอดออกมาแล้วหายใจหนึ่งครั้งแล้วทารกเสียชีวิต ทารกมี สภาพบุคคลหรือไม่
ไม่ได้ใช้ภาษากฎหมายในการเขียนตอบ	ใช้คำว่า พ่อ, แม่, ตั้งท้อง, ลูก
เขียนตอบโดยลวกโจทยแล้วเขียน มาตรา แต่ไม่ได้วินิจฉัยในประเด็น ปัญหาว่าผิดหรือถูกอย่างไร	เขียนโจทย์คำถามเข้ามาอีกรอบ แล้วเขียนตัวบทมาตรา 15 แต่ไม่ได้มีการวินิจฉัย หรือสรุปในประเด็นในการตอบคำถามแต่อย่างใด

ตารางที่ 2 แจกแจงความถี่ข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย

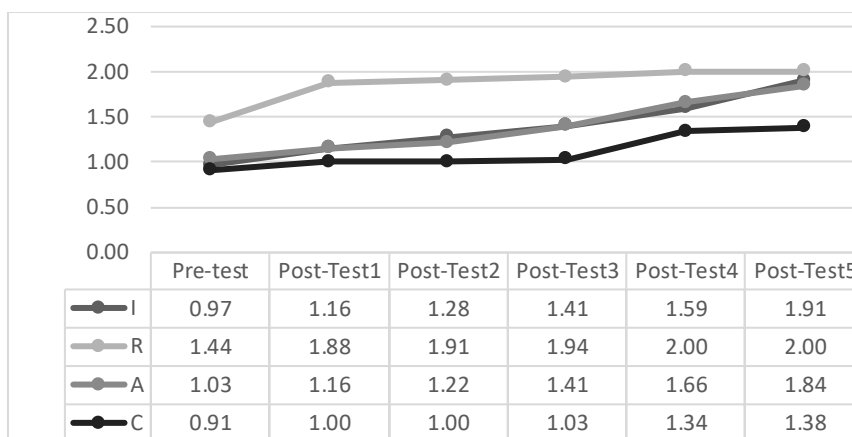
ประเภทของข้อบกพร่อง	ความถี่ (Frequency)	ความถี่สะสม (Cumulative Frequency)	ร้อยละ (%)
จำตัวบทไม่ได้	6	6	3.97
จำตัวบทได้แต่นำมาวินิจฉัยเข้ากับปัญหาหาหากรณีไม่ได้	15	21	9.93
อ่านคำถามแล้วไม่สามารถกำหนดประเด็นปัญหาที่โจทย์ต้องการถามได้	24	45	15.89
เขียนตอบคำถามไม่ครบทุกประเด็นคำถาม	31	76	20.53
การเลือกใช้ตัวบทกฎหมายที่ไม่ตรงกับกรณีปัญหาที่เกิดขึ้น	14	90	9.27
เลือกใช้ตัวบทกฎหมายได้ตรงกับกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ปรับใช้กฎหมายผิดไปจากเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ	10	100	6.63
การเขียนตอบที่ไม่เป็นระบบ ขาดการจัดลำดับเนื้อหา ทำให้ยากต่อการอ่านและทำความเข้าใจในคำตอบ	13	113	8.61
เขียนตอบสั้นลวกโจทก์แล้วฟันธงว่าผิดหรือไม่ผิด	10	123	6.63
เขียนตอบยาวแต่ไม่เข้าประเด็นคำถาม	10	133	6.63
เขียนตอบแบบไม่ฟันธงในคำตอบ เช่น อาจจะผิด อาจจะไม่ผิด เป็นต้น	2	135	1.32
ไม่ได้ใช้ภาษากฎหมายในการเขียนตอบ	15	150	9.93
เขียนตอบโดยลวกโจทก์แล้วเขียนมาตรา แต่ไม่ได้วินิจฉัยในประเด็นปัญหาว่าผิดหรือถูกอย่างไร	1	151	0.66

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อบกพร่องที่พบมากเป็นลำดับที่ 1 คือ เขียนตอบคำถามไม่ครบทุกประเด็นคำถาม ซึ่งมีจำนวนความถี่ 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.53 ลำดับที่ 2 คือ อ่านคำถามแล้วไม่สามารถกำหนดประเด็นปัญหาที่โจทย์ต้องการถามได้ มีจำนวนความถี่ 24 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 15.89 ลำดับที่ 3 คือ จำตัวบทได้แต่นำมาวินิจฉัยเข้ากับปัญหาหาหากรณีไม่ได้ และไม่ได้ใช้ภาษากฎหมายในการเขียนตอบ มีจำนวนความถี่ 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.93 ลำดับที่ 4 คือ การเลือกใช้ตัวบทกฎหมายที่ไม่ตรงกับกรณีปัญหาที่เกิดขึ้น มีจำนวนความถี่ 14 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.27 ลำดับที่ 5 คือ การเขียนตอบที่ไม่เป็นระบบ ขาดการจัดลำดับเนื้อหา ทำให้ยากต่อการอ่านและทำความเข้าใจในคำตอบ มีจำนวนความถี่ 13 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 8.61 ลำดับที่ 6 คือ เลือกใช้ตัวบทกฎหมายได้ตรงกับกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ปรับใช้กฎหมายผิดไปจากเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ เขียนตอบสั้นลวกโจทก์แล้วฟันธงว่าผิดหรือไม่ผิด และเขียนตอบยาวแต่ไม่เข้าประเด็นคำถาม มีจำนวนความถี่ 10 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.63 ลำดับที่ 7 คือ จำตัวบทไม่ได้ มีจำนวนความถี่ 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.97 ลำดับที่ 8 คือ เขียนตอบแบบไม่ฟันธงในคำตอบ เช่น อาจจะผิด อาจจะไม่ผิด เป็นต้น มีจำนวนความถี่ 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.32 และลำดับสุดท้าย คือ เขียนตอบโดยลวกโจทก์แล้วเขียนมาตรา แต่ไม่ได้วินิจฉัยในประเด็นปัญหาว่าผิดหรือถูกอย่างไร มีจำนวนความถี่ 1 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 0.62 ของข้อบกพร่องทั้งหมด

วัตถุประสงค์ที่ 2 พัฒนาศักยภาพการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา โดยใช้วิธีการ IRAC เพื่อเสริมสร้างการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายอย่างเป็นระบบ พบว่า ในการศึกษาครั้งนี้ นักศึกษา จำนวน 32 คน ได้เขียนตอบข้อสอบแบบ 4 องค์ประกอบตามวิธีการ IRAC คือ การระบุประเด็นปัญหาทางกฎหมาย (Issue) คะแนนเต็ม 2 คะแนน การระบุหลักกฎหมาย (Rule) คะแนนเต็ม 2 คะแนน การประยุกต์ใช้หลักกฎหมาย (Application) คะแนนเต็ม 4 คะแนน และการสรุปผล (Conclusion) คะแนนเต็ม 2 คะแนน รวมเป็น 10 คะแนนต่อ 1 แบบทดสอบ โดยแบ่งการทดสอบออกเป็นก่อนการใช้วิธีการ IRAC (Pre-test) จำนวน 1 ครั้ง และหลังการใช้วิธีการ IRAC (Post-test)

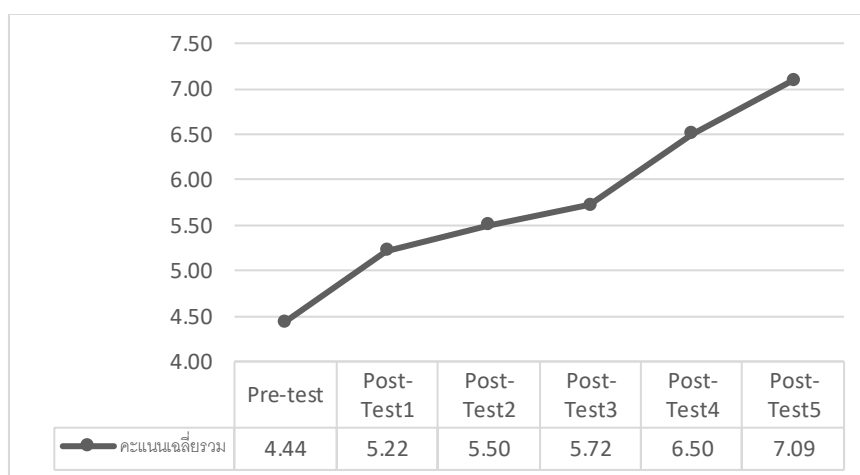

ทั้งหมด 5 ครั้ง โดยใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีค สำหรับใช้วัดและให้คะแนนการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย โดยระบุเกณฑ์ที่สำคัญตามวิธีการ IRAC สามารถแสดงกราฟเส้นคะแนนเฉลี่ยรายด้าน IRAC ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 แสดงคะแนนเฉลี่ยรายด้านตามวิธีการ IRAC ก่อนการใช้วิธีการ IRAC
Pre-test และคะแนนเฉลี่ยในแต่ละ Post-test

ตามภาพที่ 1 เป็นกราฟเส้นแสดงคะแนนเฉลี่ยรายด้านตามวิธีการ IRAC ของนักศึกษาในแบบทดสอบก่อนใช้วิธีการ IRAC (Pre-test) จำนวน 1 ครั้ง และหลังการใช้วิธีการ IRAC (Post-test) ทั้งหมด 5 ครั้ง โดยจะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยรายด้าน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกด้าน จากการใช้วิธีการ IRAC ซึ่งแสดงถึงการพัฒนาทักษะการเขียนตอบข้อสอบของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 2 แสดงคะแนนเฉลี่ยรวมตามวิธีการ IRAC ก่อนการใช้วิธีการ IRAC
Pre-test และคะแนนเฉลี่ยในแต่ละ Post-test

ตามภาพที่ 2 เป็นกราฟเส้นที่แสดงคะแนนเฉลี่ยรวมตามวิธีการ IRAC ของนักศึกษาในแบบทดสอบก่อนใช้วิธีการ IRAC (Pre-test) จำนวน 1 ครั้ง และหลังการใช้วิธีการ IRAC (Post-test) ทั้งหมด 5 ครั้ง โดยจะเห็นว่าคะแนนเฉลี่ยรวม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากการใช้วิธีการ IRAC ในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายซึ่งแสดงถึงการพัฒนาทักษะการเขียนตอบข้อสอบของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์ที่ 3 วิเคราะห์และศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา และนำมาสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริคในการประเมินและให้คะแนนการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายโดยวิธีการ IRAC พบว่า ในการศึกษาค้นคว้าข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายจำแนกได้ทั้งสิ้น 12 รายการตามตารางที่ 1 จากข้อบกพร่องที่พบสามารถจัดกลุ่มตามองค์ประกอบของการเขียนตอบแบบ IRAC ซึ่งประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ คือ Issue (การระบุประเด็นปัญหา), Rule (การระบุตัวบทกฎหมายที่เกี่ยวข้อง), Application (การประยุกต์ใช้กฎหมายกับสถานการณ์) และ Conclusion (การสรุปคำตอบ) ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการจัดกลุ่มข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายตามองค์ประกอบของการเขียนตอบแบบ IRAC

ประเด็นการประเมิน	ข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย
การระบุประเด็นปัญหาทางกฎหมาย (Issue)	- อ่านคำถามแล้วไม่สามารถกำหนดประเด็นปัญหาที่โจทย์ต้องการถามได้ - เขียนตอบคำถามไม่ครบทุกประเด็นคำถาม
การระบุหลักกฎหมายที่ใช้ (Rule)	- จำตัวบทไม่ได้
การประยุกต์ใช้หลักกฎหมาย (Application)	- จำตัวบทได้แต่นำมาวินิจฉัยเข้ากับปัญหาอุทธรณ์ไม่ได้ - การเลือกใช้ตัวบทกฎหมายที่ไม่ตรงกับกรณีปัญหาที่เกิดขึ้น - เลือกใช้ตัวบทกฎหมายได้ตรงกับกรณีปัญหาที่เกิดขึ้นแต่ปรับใช้กฎหมายผิดไปจากเจตนารมณ์ของกฎหมายนั้น ๆ - เขียนตอบสั้นลวกโจทก์แล้วฟันธงว่าผิดหรือไม่ผิด - เขียนตอบยาวแต่ไม่เข้าประเด็นคำถาม - เขียนตอบแบบไม่ฟันธงในคำตอบ เช่น อาจจะผิด อาจจะไม่ผิด เป็นต้น - เขียนตอบโดยลวกโจทก์แล้วเขียนมาตรา แต่ไม่ได้วินิจฉัยในประเด็นปัญหาว่าผิดหรือถูกอย่างไร - ไม่ได้ใช้ภาษากฎหมายในการเขียนตอบ
การสรุปผล (Conclusion)	- การเขียนตอบที่ไม่เป็นระบบ ขาดการจัดลำดับเนื้อหา ทำให้ยากต่อการอ่านและทำความเข้าใจในคำตอบ

การจัดกลุ่มข้อบกพร่องตามองค์ประกอบ IRAC ช่วยให้เห็นภาพรวมของปัญหาที่เกิดขึ้นในกระบวนการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาทักษะการเขียนตอบข้อสอบโดยการสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค โดยการประเมินแต่ละด้านอย่างชัดเจนและเป็นระบบ จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลนี้มาปรับเข้ากับเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูบริค กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละประเด็นการประเมินโดยอิงจากรูปแบบการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายแบบ IRAC ซึ่งประกอบด้วย องค์ประกอบหลัก 4 ส่วน ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละประเด็นการประเมิน โดยอิงจากรูปแบบการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายแบบ IRAC

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน
การระบุประเด็นปัญหาทางกฎหมาย (Issue) คะแนนเต็ม 2 คะแนน	2 คะแนน: ระบุประเด็นทางกฎหมายได้อย่างชัดเจน ครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวข้องทั้งหมด และไม่หลุดประเด็นไปจากสิ่งที่คำถามต้องการ 1 คะแนน: ระบุประเด็นได้ถูกต้อง แต่ขาดความชัดเจนหรือไม่ครอบคลุมทุกประเด็น 0 คะแนน: ระบุประเด็นผิดหรือไม่สามารถระบุประเด็นทางกฎหมายได้เลย
การระบุหลักกฎหมายที่ใช้ (Rule) คะแนนเต็ม 2 คะแนน	2 คะแนน: ระบุหลักกฎหมายได้ถูกต้อง ชัดเจน และอธิบายรายละเอียดของหลักกฎหมายนั้น ๆ อย่างครบถ้วน 1 คะแนน: ระบุหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้ แต่ขาดความสมบูรณ์ในรายละเอียด 0 คะแนน: ระบุหลักกฎหมายผิดหรือไม่สามารถระบุหลักกฎหมายได้

ตารางที่ 4 แสดงการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละประเด็นการประเมิน โดยอิงจากรูปแบบการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายแบบ IRAC (ต่อ)

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน
การประยุกต์ใช้หลักกฎหมาย (Application) คะแนนเต็ม 4 คะแนน	4 คะแนน: ประยุกต์ใช้หลักกฎหมายได้อย่างถูกต้องและชัดเจน สามารถเชื่อมโยงข้อเท็จจริงกับหลักกฎหมายได้ครบถ้วน มีการวิเคราะห์ที่เหมาะสม และไม่มีข้อผิดพลาดทางภาษา 3 คะแนน: ประยุกต์ใช้หลักกฎหมายได้อย่างถูกต้องและชัดเจน สามารถเชื่อมโยงข้อเท็จจริงกับหลักกฎหมายได้ครบถ้วน 2 คะแนน: ประยุกต์ใช้หลักกฎหมายได้ถูกต้อง แต่ขาดความชัดเจนในการเชื่อมโยงระหว่างข้อเท็จจริงและหลักกฎหมาย หรือการวิเคราะห์ไม่ละเอียดพอ 1 คะแนน: มีการประยุกต์ใช้หลักกฎหมาย แต่มีข้อผิดพลาดเล็กน้อยหรือวิเคราะห์ไม่ครบถ้วน 0 คะแนน: ไม่สามารถประยุกต์ใช้หลักกฎหมายได้ หรือวิเคราะห์ผิดพลาดทั้งหมด
การสรุปผล (Conclusion) คะแนนเต็ม 2 คะแนน	2 คะแนน: สรุปผลได้ชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับการประยุกต์ใช้กฎหมายที่กล่าวมา 1 คะแนน: สรุปผลได้ถูกต้อง แต่ขาดความชัดเจนหรือไม่ครอบคลุมทุกประเด็นที่วิเคราะห์ 0 คะแนน: สรุปผลผิดหรือไม่สามารถสรุปผลได้เลย

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบตัวอย่างข้อบกพร่องที่พบบ่อยในการเขียนตอบและแนวทางการแก้ไขตามรูปแบบการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายแบบ IRAC

องค์ประกอบ IRAC	ข้อบกพร่องที่พบบ่อย	แนวทางแก้ไข	ผลการปรับปรุง
การระบุประเด็นปัญหาทางกฎหมาย (Issue)	อ่านคำถามแล้วไม่สามารถกำหนดประเด็นปัญหาที่โจทย์ต้องการถามได้	การฝึกอ่านและตีความคำถามอย่างเป็นระบบ โดยการฝึกแยกข้อเท็จจริงสำคัญออกจากข้อเท็จจริงรอง	นักศึกษาสามารถตอบถูกต้องตามประเด็นคำถามได้มากขึ้น และสามารถแยกได้ว่าข้อเท็จจริงใด คือข้อเท็จจริงสำคัญที่ใช้ในการตอบคำถาม
การระบุหลักกฎหมายที่ใช้ (Rule)	จำตัวบทไม่ได้	ให้นักศึกษาจดจำตัวบทควบคู่ไปกับการฝึกใช้ตัวบทกฎหมายในการวิเคราะห์ปัญหาทางกฎหมาย	นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถเขียนตัวบทได้ดีขึ้น แม้ในบางมาตราจะไม่ได้สามารถเขียนตัวบทได้ครบถ้วน แต่ยังสามารถเขียนหลักกฎหมายได้ครบถ้วน
การประยุกต์ใช้หลักกฎหมาย (Application)	จำตัวบทได้แต่นำมาวินิจฉัยเข้ากับปัญหาทางกฎหมายไม่ได้	ฝึกวิเคราะห์ข้อเท็จจริงแบบเชื่อมโยงกับกฎหมาย	นักศึกษาส่วนใหญ่สามารถนำตัวบทกฎหมายมาวิเคราะห์ในการตอบปัญหาทางกฎหมายเข้ากับข้อเท็จจริงได้ดีขึ้น แต่ยังมีปัญหาในกรณีที่โจทย์มีความซับซ้อนอาจมีการวินิจฉัยผิดไปจากตรงคำตอบอยู่บ้าง

ตารางที่ 5 แสดงการเปรียบเทียบตัวอย่างข้อบกพร่องที่พบบ่อยในการเขียนตอบและแนวทางการแก้ไขตามรูปแบบการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายแบบ IRAC (ต่อ)

องค์ประกอบ IRAC	ข้อบกพร่องที่พบบ่อย	แนวทางแก้ไข	ผลการปรับปรุง
การสรุปผล (Conclusion)	การเขียนตอบที่ไม่เป็นระบบ ขาดการจัดลำดับเนื้อหา ทำให้ยากต่อการอ่านและทำความเข้าใจในคำตอบ	การฝึกเขียนตอบ โดยใช้วิธีการ IRAC และในการสรุปผล ให้ฝึกเขียนให้กระชับ และชัดเจน	นักศึกษาสามารถเขียนตอบโดยใช้วิธีการ IRAC การเขียนตอบเป็นระบบ และมีความชัดเจนมากขึ้น ส่งผลให้การเขียนสรุปผลมีความชัดเจนและถูกต้อง

อภิปรายผล

งานวิจัยนี้พบว่า การศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษาสาขาวิชานิติศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ลงทะเบียนในรายวิชาหลักทั่วไปแห่งกฎหมาย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 พบว่า นักศึกษาในกลุ่มตัวอย่างยังขาดทักษะในการเขียนตอบโดยใช้วิธีการที่เป็นระบบ และยังมีข้อบกพร่องด้านความเข้าใจในตัวบทกฎหมาย อีกทั้งการเขียนตอบไม่ครบถ้วนทุกประเด็นของคำถาม แสดงให้เห็นว่านักศึกษายังขาดทักษะการประยุกต์ใช้และการตีความที่แม่นยำ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษากฎหมายในชั้นปีที่ 1 ยังขาดทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เรื่องการวิเคราะห์งานเขียนของนักเขียนมือใหม่ระดับปริญญาตรีและบัณฑิตในสาขากฎหมาย ซึ่งแสดงถึงปัญหาในการเขียนงานทางกฎหมายของนักกฎหมายมือใหม่ โดยเน้นความสำคัญในการแยกประเด็น การระบุข้อสำคัญในเนื้อหา และการนำกฎหมายมาประยุกต์ใช้ในกรณีปัญหาที่ยังขาดความรู้ทางกฎหมายที่ชัดเจน (Lesley, et al., 2013) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สติธ จำเริญ เรื่องการศึกษาปัญหาการเขียนตอบข้อสอบวิชากฎหมายลักษณะทางหุ้นส่วนและบริษัท ที่ระบุว่า นักศึกษากฎหมายในชั้นปีที่ 1 ยังขาดความรู้ความเข้าใจหลักกฎหมายที่ถูกต้องแม่นยำ และยังขาดทักษะในการปรับบทกฎหมายเข้ากับข้อเท็จจริงอันจะทำให้การเขียนสรุปคำตอบถูกต้องครบถ้วน (สติธ จำเริญ, 2564)

ส่วนการพัฒนาทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา โดยใช้วิธีการ IRAC เพื่อเสริมสร้างการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายอย่างเป็นระบบ พบว่า วิธีการ IRAC ช่วยเสริมสร้างทักษะการเขียนข้อสอบกฎหมายให้นักศึกษากฎหมายชั้นปีที่ 1 ได้อย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง คิดเหมือนทนายความ การใช้ตารางการให้เหตุผลทางกฎหมายและการอ้างอิงเกณฑ์ เกณฑ์การประเมินบน IRAC ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้หลักการแบบ IRAC ในการสอนและประเมินนักศึกษากฎหมายชั้นปีที่ 1 ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจและพัฒนาระบบการคิดทางกฎหมายก่อนเริ่มเขียน และช่วยให้นักศึกษาเข้าใจภาพรวมการตอบที่เป็นระบบ ซึ่งครอบคลุมถึงการระบุประเด็นปัญหาที่ต้อง การอ้างอิงหลักกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การนำกฎหมายไปประยุกต์ใช้กับข้อเท็จจริง และการสรุปผลอย่างชัดเจน (Burton, K., 2017) เช่นเดียวกับงานวิจัย เรื่อง IRAC และแบบฝึกหัดการเขียนข้อสอบสำหรับวิธีพิจารณาความแพ่ง ที่ระบุว่า ทักษะการระบุประเด็นปัญหาเป็นทักษะสำคัญที่นักศึกษากฎหมายควรมี รวมถึงการใช้โครงสร้าง IRAC ในการตอบข้อสอบกฎหมายช่วยให้นักศึกษาสามารถตอบข้อสอบกฎหมายได้อย่างเป็นระบบ (Ho, C. M., 2021)

สำหรับการวิเคราะห์และศึกษาข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา และนำมาสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีคในการประเมินและให้คะแนนการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายโดยวิธีการ IRAC พบว่า ข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษาเกิดจากความไม่ชัดเจนในการระบุประเด็นทางกฎหมาย (Issue), การระบุตัวบทกฎหมายไม่ครบถ้วนหรือไม่ถูกต้อง (Rule), การประยุกต์ใช้หลักกฎหมายที่ขาดความชัดเจนและการวิเคราะห์ที่ไม่สมบูรณ์ (Application) และการสรุปผลที่ขาดการจัดลำดับเนื้อหา (Conclusion)

ซึ่งจากการวิจัยนี้สามารถนำมาสร้างเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีคได้ โดยผลจากการนำเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีคมาใช้ในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายโดยใช้วิธีการ IRAC แสดงให้เห็นถึงการวัดระดับในการพัฒนาทักษะการเขียนตามองค์ประกอบ IRAC โดยจะเห็นได้ว่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทุกด้าน ประกอบกับคะแนนเฉลี่ยรวมในการทำแบบทดสอบมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตามผลการวิจัยของวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องการเรียนรู้และการสอน โครงการมาตรฐานวิชาการนิติศาสตรบัณฑิต ที่พบว่า การใช้กรอบการเขียนตอบแบบ IRAC ช่วยเสริมสร้างทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาและการประเมินคำตอบ (Kift, S. et al., 2010) ดังนั้น ผลการวิจัยนี้ยืนยันว่าการจัดทำเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีคที่อิงกับองค์ประกอบ IRAC เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการประเมินทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจโครงสร้างของการตอบคำถามทางกฎหมายและพัฒนาทักษะการเขียนตอบได้อย่างเป็นระบบ

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย งานวิจัยนี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญ คือ การระบุและจำแนกข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษาในรูปแบบการวิเคราะห์แบบ IRAC สามารถช่วยปรับปรุงทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายของนักศึกษาให้ดีขึ้นได้ โดยใช้การให้คะแนนแบบรูปรีคช่วยให้นักศึกษารู้ถึงข้อบกพร่องในการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายตามรายองค์ประกอบ IRAC อย่างเป็นรูปธรรม จนสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปพัฒนาการเขียนตอบของตนเองได้ โดยในการดำเนินการสอนควรมีการจัดทำคู่มือสำหรับการฝึกอบรมเพิ่มเติม หรือการจัดกิจกรรมเสริมเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องเฉพาะด้าน รวมถึงศึกษาแนวทางการใช้เทคนิคการสอนที่สามารถปรับปรุงทักษะการเขียนตอบข้อสอบในแต่ละองค์ประกอบของ IRAC อย่างมีประสิทธิภาพข้อเสนอแนะ สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเห็นควรทำวิจัยต่อเนื่องโดยทำการเพิ่มกลุ่มเป้าหมายให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยเพิ่มจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่มีความแตกต่างกันในระหว่างปีการศึกษา และต่างสถาบัน เพิ่มขึ้นตอนการติดตามผลระยะยาวเพื่อตรวจสอบว่าวิธีการ IRAC ช่วยพัฒนาทักษะการเขียนตอบข้อสอบในระยะยาวหรือไม่ รวมถึงการวัดผลกระทบต่อการเรียนในรายวิชาอื่น รวมถึงการประเมินประสิทธิผลของการใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปรีค IRAC ในการส่งเสริมการเรียนรู้และทักษะการเขียนตอบข้อสอบกฎหมาย รวมถึงศึกษาแนวทางการใช้เทคนิคการสอนที่สามารถปรับปรุงทักษะการเขียนตอบข้อสอบในแต่ละองค์ประกอบของ IRAC อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติยศ ศักดิ์แสง. (2560). เทคนิคการเขียนตอบข้อสอบวิชากฎหมาย เขียนตอบอย่างไรให้ได้คะแนน. วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่น, 1(2), 145-171.
- ปิ่นหยก ศาสน์ประดิษฐ์. (2563ก). คู่มือวางแผนการสอบและหลักการเขียนตอบข้อสอบกฎหมายในระดับนิติศาสตรบัณฑิต เนติบัณฑิตไทย อัยการผู้ช่วย และผู้ช่วยผู้พิพากษา พร้อมการเตรียมตัวศึกษาต่อระดับนิติศาสตรมหาบัณฑิตในต่างประเทศ. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 3(1), 135-144.
- _____. (2563ข). คนไม่ใช่ เขียนตอบอะไรก็ได้. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, 3(2), 117-130.
- สถิต จำเริญ. (2564). การศึกษาปัญหาการเขียนตอบข้อสอบวิชากฎหมายลักษณะห้างหุ้นส่วนและบริษัท. วารสารมนุษยสังคมศิลปาสาร, 3(2), 91-109.
- Arifin, R. et al. (2019). Improving Law Student Ability on Legal Writing through Critical and Logical Thinking by IRAC Method. Indonesian Journal of Advocacy and Legal Services, 1(1), 107-128.

- Burton, K. (2017). Think Like a Lawyer Using a Legal Reasoning Grid and Criterion-Referenced Assessment Rubric on IRAC (Issue, Rule, Application, Conclusion). *Journal of Learning Design*, 10(2017), 57-68.
- Ho, C. M. (2021). IRAC & Exam-Writing Exercise for Civil Procedure. Retrieved October 10, 2024, from https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3789103
- Kift, S. et al. (2010). Learning and teaching academic standards project: Bachelor of Laws learning and teaching academic standards statement. Australian Learning and Teaching Council. Retrieved October 15, 2024, from <https://cald.asn.au/wp-content/uploads/2024/04/LLB-TLOsKiftetallTASStandardsStatement2010-TLOs-LLB2.pdf>
- Lesley, et al. (2013). An analysis of the textual practices of undergraduate and postgraduate novice writers in law. *Per Linguam*, 29(2), 72-84. <http://dx.doi.org/10.5785/29-2-147>.
- O'Brien, M. & Littrich, J. (2008). Using Assessment Practice to Evaluate the Legal Skills Curriculum. *Journal of University Teaching and Learning Practic*, 5(1), 68-84.
- Stockmeyer, N. O. (2021). Legal reasoning? It's all about IRAC. Retrieved October 15, 2024, from https://www.americanbar.org/groups/law_students/resources/student-lawyer/studentessentials/legal-reasoning-its